

Rättvisa Vindar

www.rvno.se

kontakt@rvno.se

www.facebook.com/groups/rvnogrupp

www.facebook.com/rvnosida

www.instagram.com/r.v.n.o

Norra Östergötland

NYHETSBREV

2023-02-17

KONTAKT

WEBBPLATS:

<https://RVNO.SE>

E-POST:

medlem@rvno.se

Ny projektgrupp bildad

Bevakar Finspångs beredningsarbete med tematiskt tillägg om vindkraft

Det tematiska tillägget för vindkraft som just nu arbetas fram i Finspång kan få stor betydelse för boende och företagare i kommunen. Föreningarna RVNO och RVVR lägger nu fokus på att följa beredningsarbetet och bildar en projektgrupp. Igår gick följande pressmeddelande ut till media:

Pressmeddelande 2023-02-16:

Vi bevakar Finspångs beredningsarbete med tematiskt tillägg om vindkraft

Det tematiska tillägget om vindkraft som just nu arbetas fram i Finspång kan få stor betydelse för boende och företagare i kommunen. Föreningarna RVNO och RVVR lägger nu fokus på att följa beredningsarbetet och bildar en projektgrupp.

– Hur det tematiska tillägget utformas är viktigt för våra medlemmar och för många boende i kommunen. Vi ser det som vår skyldighet att bevaka frågan noga. Tillsammans med RVVR kommer vi från och med nu att följa beredningsarbetet och ser fram emot en öppen och transparent process, där man fattar informerade beslut baserat på objektiv kunskapsinhämtning. Och där medborgarna hålls informerade och får vara delaktiga, säger Catharina Roos, vice ordförande i RVNO och ordförande i den nybildade RV projektgrupp.

I juni 2022 fick miljö- och samhällsberedningen i Finspångs kommun uppdraget att ta fram ett förslag till tematiskt tillägg till den kommunala översiktsplanen (TÖP), avseende vindkraft. Vid sitt sammanträde igår diskuterade kommunfullmäktige arbetsgången och beslutade vilka elva ledamöter som ska ingå i den särskilda beredningen.

Beredningens uppdrag är att vara ett stöd i strategiska vägval i arbetet med att ta fram ett tematiskt tillägg för vindkraft. Här ingår att ta del av nulägesbeskrivningar, statistik och fakta, utforma planförslag och ge återkoppling under arbetets gång. Kommunen skriver på sin webb:

Föreningen Rättvisa vindar norra Östergötland är en ideell förening som har som syfte att tillvarata naturskydds- och miljöskyddsintressen i området. Föreningen ska aktivt arbeta för att förhindra etableringar som negativt påverkar människors livsmiljöer samt landskapets särart i vårt svenska kulturarv.

”I uppdraget ingår även att fatta beslut om bland annat samråd och granskning enligt Plan- och bygglagen samt slutligen att föreslå kommunfullmäktige att anta det tematiska tillägget för vindkraft. I uppdraget ingår att besluta om, delta i planering och genomförande av medborgardialoger i enlighet med plan- och bygglagens lägsta krav.” I plan- och bygglagen, PBL 4 kap 27 §, står vidare att läsa: ”När planen ändras ska sambanden med och konsekvenserna för den som helhet redovisas.”

Hur det tematiska tillägget utformas av viktigt för både boende och företagare i kommunen. Därför bildar Rättvisa vindar norra Östergötland, RVNO, och Rättvisa vindar vid Regna, RVVR, nu en projektgrupp med uppdrag att följa den nya beredningens arbete.

– Vi var på plats i fullmäktige igår och kunde med glädje konstatera att partierna var överens om vikten av öppenhet i processen. Vi känner stor tillförsikt inför det kommande beredningsarbetet och står på alla sätt till förfogande med våra erfarenheter och kunskaper, säger Catharina Roos. En viktig aspekt i processen är Århuskonventionen, som arbetats fram inom FN och som trädde i kraft i Sverige 2005. Den innebär bland annat att medborgare som berörs av miljöbeslut har rätt till information och att vara delaktiga i beslutsprocessen. I förarbetena (proposition 2004/05:65) tydliggörs syftet med att införliva Århuskonventionen i svensk rätt: Att ”främja miljöskyddet genom att på ett tydligare sätt än i dag garantera tillgång till miljöinformation, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och rättslig prövning i miljöfrågor.”

Kommunens nya beredningsgrupp har fått namnet Beredning för tematiskt tillägg om vindkraft. Beredningsarbetet beräknas ta tre år. Därefter kommer kommunfullmäktige att fatta beslut.

Kontakt

Catharina Roos, ordförande RV projektgrupp och vice ordförande RVNO

kontakt@rvno.se

www.rvno.se

www.rvvr.se

Vad händer med vindkraften när den inte kan bära sina egna kostnader?

Advokaterna Hans Kindstrand och Rolf Åbjörnsson, medlemmar i RVNO:s juridikgrupp, skriver i en debattartikel i Dagens

Industri om vindkraftsindustrins utmaningar när politiken idag anger att teknikneutralitet ska råda mellan kraftslagen.

Debattartikel Di 2023-02-08:

Om man utgår från den tidigare regeringens prognos i Dir 2022:27 kommer vindkraften fram till 2025 att byggas ut till att leverera drygt 51 TWh, baserat på beslutade tillstånd och beställda turbiner. Det innebär att landbaserad peak-wind sannolikt kommer att inträffa 2025.

I Tidöavtalet förutskickas teknikneutralitet mellan olika kraftslag, vilket innebär att vindkraften ska bära sina kostnader.

Det här innebär radikalt ändrade ekonomiska kalkyler för den vindkraft som är utbyggd eller tillståndsgiven, och som 2025 skall svara för närmare 30 % av Sveriges elproduktion. I och med att halva den svenska kärnkraftsflottan monterat ner går det inte att blunda för att den elproduktion som vindkraften svarar för blivit systemkritisk. Den fråga som inställer sig är om vindkraft kan bedrivas med lönsamhet också efter den kraftfulla omläggning som Tidöavtalet förutskickar. Vad har vindindustrin att vänta?

En skatteförmån försvinner För vindkraftverk gäller i normalfallet en fastighetsskatt på 0,2 procent av taxeringsvärdet, medan nivån för övriga produktionsenheter är 0,5 procent av taxeringsvärdet. Riktvärde angivelsen för vindkraftverk bygger på installerad effekt. Utvecklingen de senaste åren har gått mot allt större vindkraftverk.

Om fastighetsskatten höjs till 0,5 procent av taxeringsvärdet, innebär det att en betydande skatteförmån försvinner.

Ökad konkurrens inom vindkraftssektorn Den tidigare regeringens prognos innebär att redan tillståndsgiven vindkraft kommer att medföra en 80-procentig ökning av befintlig vindindustri. De extremt höga elpriser som tidvis gäller idag kommer inte vindindustrin till del eftersom höga priser bara gäller när det inte blåser. Extremt höga priser åtföljs av extremt låga priser när det blåser. Detta är en prisvariation som kommer att förstärkas med den redan tillståndsgivna utbyggnaden.

Tidöavtalet – konkurrensneutralitet och reformer som ska genomföras under mandatperioden. I Tidöavtalet sägs bland annat:

”Teknikneutraliteten återställs, där inget hållbart kraftslag diskrimineras i målformuleringen. Ändringar genomförs återspeglade i samtliga relevanta regelverk och myndighetsinstruktioner där nuvarande mål återges. Till det energipolitiska målet fogas också ett tydligt leveranssäkerhetsmål för elförsörjningen där systemoperatören, i dag Svenska kraftnät, pekas ut som ansvarig för måluppfyllelsen på lång och kort sikt.”

”En ny utredning om elmarknadens utformning tillsätts med uppdrag att ta fram förslag som syftar till att samtliga kraftslag ha likvärdiga spelregler samt en ordning där stödtjänster som krävs för ett välfungerande elsystem prissätts och där de kraftslag som bidrar med sådana stödtjänster också ersätts för detta, i första hand genom ersättning från de producenter som inte kan bistå med samma stödtjänster. Elmarknadsdirektivet ska få en korrekt implementering i

svensk rätt, där ansvarsfördelning mellan elsystemets aktörer tydliggörs. Angående slutkundsmarknaden bör anvisningsavtalen tas bort.”

Om man sammanfattar detta:

Tidöavtalet sätter ett tydligt leveranssäkerhetsmål.

Tidöavtalet föreskriver att samtliga kraftslag ska ha likvärdiga spelregler.

Tidöavtalet anger att stödtjänster som krävs för ett välfungerande elsystem skall prissättas och ersättas, i första hand genom ersättning från de producenter som inte kan bistå med samma stödtjänster (läs vindkraft).

Vi är nu långt ifrån den hittillsvarande verkligheten som utgått från subventioner, elcertifikat och för vindindustrin gynnande särregler. Som om inte detta var nog. Optimistiska kalkyler vid projekteringen bygger på att ett landbaserat vindkraftverk kommer att fungera och leverera el under ca 30 år. De studier som gjorts motsäger detta. Underhållskostnaderna blir påtagliga efter cirka 2 år, efter hand med driftstopp.

Hur det står till med vindindustrins förmåga att generera kassaflöde från den löpande driften är höljt i dunkel eftersom en väsentlig del är utlandsägd. Det finns därför anledning tro att eventuella vinster tas fram i länder där skattereglerna är gynnsamma. Det finns emellertid tydliga tecken på att lönsamheten redan idag är dålig, med de förmånliga regler som nu gäller. Vad kommer att hända om vindindustrin fortsättningsvis skall verka på en marknad som är konkurrensneutral?

Vi som var verksamma på 1980- och 90-talen, när fastighets- och finansbubblan byggdes upp – och när den sprack – har inte bara glada minnen från 1980-talet, utan även en del dystra erfarenheter från 1990-talet. En affärsverksamhet som inte tar hänsyn till verksamhetens förmåga att generera ett positivt kassaflöde är enligt vår mening i grunden osund. Den leder med nödvändighet till en korrektion, en bubbla som spricker förr eller senare. Om man tar 1990-talets bank- och fastighetskras som utgångspunkt, förutsätts brutala metoder för att återställa ekonomin till ett normalläge.

Vad vi ser framför oss är en korrektion, där vindkraftsanläggningar kommer på obestånd. Som framhållits är den el som vindindustrin producerar så betydande att den blivit systemkritisk. Det innebär att staten borde ha en beredskap för hur den skall hantera en situation där elleverantörer hamnat eller riskerar att hamna på obestånd. Här kan den ”bankakut” som utmejslades under 1990-talets kris vara en modell som det finns anledning att utvärdera. Fråga är enligt vår bedömning inte om, utan när vind-krisen är ett faktum. Då bör man ha klart för sig hur den bäst ska hanteras.

Hans Kindstrand, advokat

Rolf Åbjörnsson, advokat